

KURS STADENS FORM OCH TEORI - A31SFA

Kursen Stadens Form och Teori genomförs under vecka 36 och 37. Kursen är en introduktion till stadsbyggnadsämnet. Den har som syfte att ge studenter en grundläggande introduktion till stadsbyggnadsämnet och en grund för kommande övningsprojekt i stadsbyggnad.

Under två veckor pågår föreläsningar huvudsakligen på förmiddagar i sal **A123 (v35) och på Beckmans, Brahegatan 10 (v36)** (se schema) för att ge studenter möjlighet att arbeta med de två uppgifterna på eftermiddagarna. Det är viktigt att närvara vid alla föreläsningar. Det går inte att komma försent till föreläsningar, då missas introduktionen och med detta halva föreläsningen! Försök att använda dessa två veckor på ett effektivt sätt. Börja med en gång att jobba med uppgifterna MOM 1 och MOM 2 så att den största delen är klar under kursen. Kursen avslutas i **Kungl. Konstakademiens hörsal den 9 september 2016** **Ingång Fredsgatan 2 eller Jakobsgatan 27 C.**

INNEHÅLL:

- ÅK3 2016 'LECTURE NOTES' FÖR INTRO
- VECKOSCHEMA MED SAMTLIGA AKTIVITETER
- MOM1 FÄLTÖVNING ÅK3 HT 2016
- MOM1 FÄLTÖVNING OMRÅDESKARTA
- MOM2 SKRIFTLIGT ARBETE ÅK3 HT 2016
- LITTERATURLISTA SFT ÅK3 HT 2016
- LECTURE NOTES STADENS FORM
- LECTURE NOTES STADENS ELEMENT
- LECTURE NOTES STADSPLANER
- LECTURE NOTES BOSTADSTYPER

Stadsbyggnad - Urban Design

KTH Arkitektur och samhällsbyggnad, 2015/16, Prof. Alexis Pontvik Arkitekt SAR MSA AIS RIBA, pontvik@pontvik.se
Rev: 2016-07-04, 2016-08-16, 2016-08-19, 2016-08-26

Weekschedule AUTUMN 2016 ÅK 4/5 : Studio 10 (A42C14) + Examstudents

Sustainable The Dwelling (project 1) - Informal Settlements (project 2)

Weekschedule AUTUMN 2016 ÅK 3 : Stadens Form och Teori week 35+36

V32

8 aug	
9 aug	
10 aug	
11 aug	
12 aug	
13 aug	
14 aug	

V33

15 aug	
16 aug	
17 aug	
18 aug	
19 aug	
20 aug	
21 aug	

V34

22 aug	09.30-12.00 Collegiate Day	13.00-15.00 Möte ÅK3 och 4/5	
23 aug			
24 aug			
25 aug			15.00-17.00 Meeting PUA
26 aug			
27 aug			
28 aug			

V35 SFT på A skolan

29 aug	09.00-12.00 Studiopresentationer ÅK4/5 (10.00)	A108	13.00 Studiopresentationer ÅK3		
30 aug	09.00 Pont INTRO ÅK 3+ SFT, vad är en stad?	A123	13.00-14.30 Pont Litteraturseminarium	A123	13.00-15.00 Intro Orientation courses A108
31 aug	09.00-10.00 Pont Läsa Stadsplaner, mm.	A123	10.30-12.00 Pont Skissen, start Fältuppgift	A123	
1 sep	10.00-12.00 Urban Concretion + Fältuppgift	A123	(1/9 14.30 på Riksmarskalkämbetet, Slottet)		13.00-15.00 Intro Seminar courses A108
2 sep	09.00 Fältuppgift	A123			2/9 Möte Habitat 12.00-13.30
3 sep					
4 sep					

V36 SFT på Beckmanns Brahegatan 16 och KA

5 sep	09.00-10.00 Pont Stadens Form	B	10.30-12.00 Pont Typer Bostadsbebyggelse	B	Swiss Contemporary Housing in Zürich
6 sep	09.00-10.00 Pont Stadens Element	B	10.30-12.00 Pont Stockholm Identity	B	Researchday
7 sep					
8 sep	09.00-10.30 D. Koch Intro till Space Syntax	B	10.30-12.00 A. Legeby Segregation Integration	B	13.00-17.00 Orientation course
9 sep	09.00-12.00 Presentation Fältuppgift ÅK3	KA	13.00-17.00 Presentation Fältuppgift ÅK3	KA	På Hörsalen Konstakademin Fredsgt. 2*
10 sep					Friday 13.00-17.00 Exam. Orientation course
11 sep			NOTE: 27/10 ÅK3 Inl. skriftlig uppgift MOM 2 SFT		* OBS: ev ingång Jakobsgatan 27 C

V37 PROJECT 1

12 sep	09.00 Intro Project 1: The Dwelling Pont	A124	13.00 Exam students	Studio	
13 sep					
14 sep					Workshop course
15 sep	Pin up Short task 1 in the studio		13.00 Portfolio check all students in the studio		10.00 KA Utställningsnämnden KA
16 sep					
17 sep					
18 sep					

V38 PROJECT 1

19 sep	09.00 Lecture Studio 10 + tutorials	A124	13.00 Main concept of project presented	Studio	
20 sep					13-14 Meeting studio teachers - WS Pont
21 sep					Workshop course WS Pont Karlskrona
22 sep	09.00 Pin up Short task 2 in the studio tutorials	Studio	13.00 Tutorials Studio 10	Studio	
23 sep					
24 sep					
25 sep					

V39 PROJECT 1

26 sep	09.00 Lecture Studio 10 + tutorials	A324	13.00 Exam students		Konstakademien
27 sep					
28 sep					
29 sep	09.00 Pin up Short task 3 in the studio tutorials	Studio	13.00 Tutorials Studio 10	Studio	Graduation Ceremony PUA Alexandria
30 sep	Seminar Courses		Seminar Courses		
1 okt					Sustainability Conference PUA Alexandria
2 okt					Sustainability Conference PUA Alexandria

V40 PROJECT 1

3 okt					Sustainability Conference PUA Alexandria
4 okt					13.00-14.00 Meeting studio teachers
5 okt	Mid review project 1 The Dwelling	A124	Mid review project 1 The Dwelling	A324	
6 okt	Mid review project 1 The Dwelling	A334	Mid review project 1 The Dwelling	A334	
7 okt	Seminar Course 1		Seminar Course 1		
8 okt					
9 okt					

K u r s S t a d e n s f o r m o c h t e o r i - A 3 1 S F A

M O M 1 F Ä L T U P P G I F T Å K 3 2 0 1 6 / 1 7

Om övningsuppgiften

Denna övningsuppgift syftar till att analysera specifika urbana miljöer på plats. Undersökningens resultat kan noteras ner på många olika sätt i form av scheman, ritningar, collage och skrift. Fokus i övningen är för hand utförda representationer som summerar upp platsen väsentliga karaktärer. Se förslag till uppgifter nedan. Inläsning och förberedelser bör göras innan besöket på området som skall undersökas. Ta fram information t.ex. info om, topografi, platsens historia, kartmaterial (Stockholmskallan.se), byggnadsinventering, mm.

Din skiss är fältuppgiftens analysverktyg. Att skissa är en av arkitektens främsta verktyg. Genom skissen kan komplexa sammanhang åskådliggöras. Det finns helt olika typer av skisser för olika ändamål och syften. Försök att hitta ett representationssätt som abstraherar och förenklar komplexa sammanhang till något läsbart och begripligt, inte nödvändigtvis i form av perspektiv/illustrationer. Hur kan rörelse och annan information bli delaktig i en skiss? (studera serietidningar!). Hur kan topografiska förhållanden redovisas? Hur kan rumsligheter, sekvenser av rum, olika skalor redovisas? Vissa skisser kanske i kombination med text kan ha som syfte att kommunicera en uppfattning - påstå något. Skissen är ett personligt verktyg, i hög grad individuellt, som en personlig skrivstil. (Upptäck potentialen i ditt eget sätt att skissa!). Oavsett om din skiss är estetisk tilltalande eller grov, tom. "ful" är dock det väsentliga vad den förmår förmedla. Skisserna kan kompletteras med korta precisa texter. Du kan blanda skisser och bildtexter! Beskriv stadsrum, element, arkitekturen och det scenario ni analyserar med dess professionella beteckningar och vokabulär! Vilka typer av byggnader handlar det om? Vilken stil eller tidsepok? Vilka byggnadstyper och vad heter väsentliga delar av arkitekturs och staden element som bildar/påverkar rumsligheterna? Försök att precisera med rätt ord/begrepp, kolla upp t.ex. Ahlberg "Arkitekturtermer" eller andra ordböcker.

Arbetsfördelning: Grupper á 4 studenter tar sig gemensamt an uppgiften/de utlottade områdena. Dela upp uppgifterna inom gruppen och diskutera arbetsprocess och de resultat som ni vill komma fram till.

Platser att undersöka: (lottas ut): 1) Reimersholme, 2) Norr Mälarstrand, 3) Riddarholmen, 4) Södra Station, 5) Helgeandsholmen + Slottet, 6) Blasieholmen fram till Arsenalsgatan inkl. Operan, 7) Skeppsholmen och 8) Sickla Udde, se satellitbild med inringade områden.

Material som skall lämnas in: Skannade skisser i collageform med texter presenteras på en gemensam layout på max 2 A3 planscher. Planscherna skall vara klart strukturerade och "täta med information".

Återkoppling fältuppgift: Samtal på ritsalen 31 aug gruppvis efter områden, ca halvtimme/grupp start väst mot öst efter föreläsningarna.

Pdf. Slutpresentation den 9 sept. 2015 i hörsalen på Konstakademien Fredsgatan 2 ev entre via Jakobsgatan 27 C. (se schema!) Kl. 09.00 samlas alla för att lägga in materialet på datorn. Start kl. 09.30 -12.00 och 13.00 -16.00. Samla pdf dokument på fickminne med pdf. titulerad med områdesnummer först och sedan gruppens alla efternamn. Varje grupp presenterar ca 5 minuter, förbered er muntliga presentation så att ni kan sammanfatta det väsentliga med en kort och precis och välformulerad beskrivning.

Inlämning: Två länkade pdf namngivna dokument från varje grupp skickas in till pontvik@pontvik.se, Lycka till !

Exempel på aspekter som kan undersökas:

-Analysera helheten av stadsrum / stadslandskap: Hur kan helheten fångas upp och beskrivas? Hierarki av stadsrum, gatutyper (kommersiellt, rumsmässigt kommunikationsmässigt?) t.ex. sektioner genom rum/siktlinjer, fondbyggnader, siluett, mm.

-Undersök platsens morfologi: Undersökning av platsens form, dess topografi, strukturer, mönster och kvarterstyper, siluett, undersök t.ex. regel vs. undantag, mm.

-Analys av platsens element: Vad är de grundläggande arkitektoniska och urbana elementen som utgör platsens karaktär? Beskriv dess värden och kvalitéer. Dokumentera och beskriv typer av element.

-Undersök platsens skala och mått: Storleksrelationer mellan olika rum, byggnader, typiska gatusektioner t.ex. sektioner genom hela området eller delar, arkitektoniska skalor och proportioner, siktlinjer, mm.

-Fundera kring stadens användning: Betrakta människor vid olika tidpunkter på olika platser eller offentliga byggnader och undersök hur de fungerar, studera flöden, etc.

-Identifiera unika element: Fördjupning av speciell, speciellt intressant situation/unikt element på er plats, tex. Landmärke, fondbyggnad, etc.

Examinationskrav Stadens Form och Teori: Minst 80 % närvarande och deltagande i kursens föreläsningar, seminarier och övningar. Läsning av utvald litteratur. Inlämning av skriftlig uppgift, praktiska övningar, tentamen, ev. Inlämning av fältundersökning, allt inom angiven tidsram, inlämnad kursutvärdering samt godkända uppgifter och slutresultat. För övrig information se studiehandbok och utbildningsplan

KURS STADENS FORM OCH TEORI, A31SFA

8 OMRÅDEN FÖR FÄLTUPPGIFT, 2016/17

Platser att undersöka (~~löstas ut~~):

1. Reimersholme, 2. Norr Mälarstrand (se utsnitt), 3. Riddarholmen, 4. Södra Stationsområdet (se utsnitt), 5. Helgeandsholmen och Slottet, 6. Blasieholmen fram till Arsenalsgatan inkl. Operan, 7. Skeppsholmen, 8. Sickla Udde

Kurs Stadens form och teori - A3ISFA MOM2 SKRIFTLIGT ARBETE ÅK3 2016/17

Uppgiften med det skriftliga arbetet har som syfte att introducera teorier och litteratur som har haft ett avgörande inflytande på stadsbyggnad under 1900 talet. Det är intressant att se hur de olika teorierna reagerar på sin samtid och på föregående teorier/ideal. Lägg märke till på vilket sätt författarna använder sig av olika representationsformer för att förmedla och driva sina idéer. Fördjupa förståelsen av teorin/boken du väljer att läsa genom att läsa in historia, samhällsförändringar under de årtionden då boken skrevs. Inte alla böcker i litteraturlistan representerar 'en fullständig arkitektur- eller stadsbyggnads teori'. Några böcker är valda för att de representerar en tid eller ide som har viss relevans för stadsbyggnadsämnet.

Litteraturseminarium: Den 30 aug kl. 13.00 i sal A123 genomför vi ett Litteraturseminarium där de olika författarna kort presenteras.

Referensbokhylla Stadsbyggnad: Det finns en referensboksamling speciellt framtagna för ÅK3 kursen Stadens Form och Teori och Stadsbyggnadsuppgift 1 på separat hylla i biblioteket, fråga bibliotekarien var den befinner sig i KTH Biblioteket.

Genomförande: Bilda grupper a två studenter. Observera: Kollegan skall **inte** välja samma bok. Varje student skall läsa en av stadsbyggnadsteorierna som finns på litteraturlistan och leverera ett skriftligt arbete plus en kritik av kollegans skriftliga arbete som ett och samma dokument. Detta kräver visst samarbete.

Fem Frågeställningar: Efter/under läsningen ställer var och en upp fem relevanta frågeställningar i relation till den lästa texten/boken som sedan diskuteras/testas med kollegan. Om frågeställningarna håller/verkar intressanta nog, skriver var och en text på 1000 (inte mindre!) ord där ni belyser, argumenterar och diskuterar bokens innehåll/relevans/ m. i relation till de av er formulerade frågeställningarna. Texten skall illustreras med minst 5 till texten relevanta handritade diagram/illustrationer som står i relation, styrker och synliggör era resonemang.

Kritik 200 ord: Byt sedan text med din kollega och skriv en kritisk bedömning av kollegans text på 200 ord (inte mindre!). Glöm inte att skriva namn under både skriftligt arbete och under kritikavsnittet så att jag vet vem som har skrivit texterna. Kritiktexten skall infogas under huvudtexten text så att texterna kan läsas tillsammans (...so called peer assessment).

Inlämningskrav: Text på 1000 ord plus kritik av er kollegas 200 ord som klistras in under texten. Uppgiften skall skickas till mig **den 2016-10-27** till min mail-adress pontvik@pontvik.se. För att jag skall kunna hålla reda och kunna betygsätta över 80 inlämningar skall ni namnge dokument med: **efternamn av författare** av boken ni läste och lägg sedan till er **initial och efternamn**. (Typ: Koolhaas-J.Johansson).

Inlämningsdatum II: Jag vill inte få spridda inlämningar tillskickade under året. De som har missat deadline 2016-10-31 har ett sista datum för inlämning som vi gemensamt kommer överens om på Litteraturseminariet (möjligtvis den 15 januari).

Litteraturlista bifogas, alla böcker finns på biblioteket. Även om det kan finnas flera ex. i biblioteket kommer de inte att räcka till. Det finns ett antal böcker i pdf format. Ni bör köpa/beställa på andra bibliotek de böcker som ni väljer ut att läsa och tänker arbeta med. Observera att några av böckerna finns även översatta på svenska. Varje lärarlag får låna ett ex av: The Urban Design Reader, Third Edition, Edited by Michael Larice, Elizabeth Macdonald 2006, Paperback: 978-0-415-33387-0, Routledge förlag, om det finns intresse. Ansvar för boken dokumenteras, så att den som senast läste den skall ersätta den om den kommer bort. **Litteraturlista:** se sep blad.

Lycka till !

Examinationskrav Stadens Form och Teori: Minst 80 % närvarande och deltagande i kursens föreläsningar, seminarier och övningar. Läsning av utvald litteratur. Inlämning av skriftlig uppgift, praktiska övningar, tentamen, ev. Inlämning av fältundersökning, allt inom angiven tidsram, inlämnad kursutvärdering samt godkända uppgifter och slutresultat.

För övrig information se studiehandbok och utbildningsplan

1889

Camillo Sitte born in Vienna 17 April 1843-1903

Camillo Sitte, Stadsbyggnad, Der Städtebau nach seinen künstlerischen Grundsätzen published in 1889

1898

Ebenezer Howard born in London 1850-1928

Garden Cities of Tomorrow

1929

Charles-Éduard Janneret Gris born in La Chaux-de-Fonds Switzerland 6 October 1887-1966

Le Corbusier, The City of Tomorrow, published in 1929

1933

Jane Jacobs born in Scranton Pennsylvania May 4 1916 -2006

Jane Jacobs The Death and Life of Great American Cities 1933 (and 1961).

1958

Hannah Arendt born Hanover, Germany, 1906

Hannah Arendt: Architecture Människans Villkor 1958 (Kapitel Den Offentliga och Privata Sfären)

1960

Kevin Andrew Lynch born in Chicago 1918-1984

Kevin Lynch The Image of the City, published in 1960

1961

Gordon Cullen born in Caverley 11 August 1914-1994

Gordon Cullen The Concise Townscape, published in 1961

1966

Aldo Rossi born 3 may in Milan 1932-1997

Aldo Rossi, The architecture of the city, *L'architettura della città*, published in 1966

1972

Robert Charles Venturi, Jr. born June 25, 1925 in Philadelphia, Denise Scott Brown born 3 October 1931 and Steven Izenour born in New Haven 1940-2001

Robert Venturi Denise Scott Brown & Steven Izenour Learning from Las Vegas 1972

1978

Colin Rowe born Rotherham Yorkshire 27 March 1920-1999

Rowe & Koetter Collage City published in (1975) 1978

1978

Rem Koolhaas born in Rotterdam 1944

Rem Koolhaas Delirious New York, A retroactive Manifesto of Manhattan 1978

1991

Spiro Kostof Bulgarian born in Turkey 7 may 1936-1991, teacher at Berkley (The City Shaped 1991 and reprinted 1999 Urban patterns and meaning through history, fl)

Spiro Kostof The City Shaped 1999

2009

Leon Krier born in Luxemburg 7 April 1946

Leon Krier The Architecture of Community, Washington, Island Press, 2009